

הודעה לעיתונות

פקס' 02-6521340 <http://www.cbs.gov.il> info@cbs.gov.il

ירושלים, ז' באדר תשס"ו
7 מרס 2006
45/2006

נתונים לרגל יום האישה הבין-לאומי International Women's Day

- בתחילת שנת 2006 חיו 3,536,000 נשים בישראל
- יחס המינים הוא 102 נשים לכל 100 גברים
- הגיל הממוצע של אישה בישראל בנישואין ראשונים –24.3
- מספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה הוא 2.9 ילדים לאישה, כמעט כפול מהשיעור בקרב נשים בארצות אירופה (1.5)
- באוכלוסייה היהודית החל בקבוצת הגיל 35-39, ובאוכלוסייה הערבית החל בגיל 30-34 אחוז הפנויות (רווקות, גרושות ואלמנות) גבוה מאחוז הפנויים. הפער הולך וגדל עם העלייה בגיל.
- בשנת 2004 ל-13.7% מכלל הנשים בנות 18 ומעלה היה תואר ראשון, לעומת 11.5% מכלל הגברים בני 18 ומעלה. ל-7.4% מהנשים היה תואר שני, לעומת 7.1% מהגברים, ול-0.7% מהנשים היה תואר שלישי לעומת 1.4% מהגברים.
- בשנת 2005 אמהות במשפחות חד הוריות היו שייכות לכוח העבודה האזרחי יותר מאשר אמהות נשואות – 80.6% לעומת 64.2%, אולם אחוז הבלתי מועסקות בקרב האמהות במשפחות חד הוריות גבוה יותר מאשר בקרב אמהות נשואות – 12.4%, לעומת 7.9%.
- ההכנסה לשעה של אישה שלמדה 16 שנים או יותר היא 77% בלבד מהכנסתו של גבר בעל אותה השכלה (כ-65.6 ש"ח לגבר לעומת 50.3 ש"ח לאישה).
- מתוך הסקר החברתי על בני 20 ומעלה, עולה כי 44% מהנשים מגדירות עבודה כפעילותן העיקרית, לעומת 59% מהגברים, ו-22% מהנשים מגדירות טיפול במשק הבית כפעילותן העיקרית לעומת אחוז אחד בלבד מהגברים.

לרגל יום האישה הבין-לאומי שחל בתאריך ה-8.3.2006, מפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה נתונים על הנשים בישראל.

הודעה זו מתפרסמת גם באתר הלמ"ס באינטרנט, בכתובת:
www1.cbs.gov.il/reader/newhodaot/hodaa_template.html?hodaa=200611045
לקבלת הסברים ניתן לפנות אל יחידת קשרי עיתונות בטל' 050-6235124, 02-6527845

מספר הנשים והגברים

בתחילת שנת 2006 חיו בישראל 3,536,000 נשים ו-3,451,000 גברים, כלומר 102 נשים ל-100 גברים. מספר הבנים הנולדים גדול ממספר הבנות, אך עקב שיעורי תמותה נמוכים יותר של נשים הפער מצטמצם עם העלייה בגיל. תמותת הנשים הנמוכה יותר מתבטאת בתוחלת חיים¹ ארוכה יותר לנשים. נשים בישראל חיות בממוצע 81.8 שנים, לעומת 77.6 בקרב הגברים.

בישראל, עד גיל 34 כולל, יש יותר גברים מנשים. בגיל 35 מתהפך היחס ומספר הנשים בכל גיל עולה על מספר הגברים. בקבוצת הגיל 35-44 יחס המינים הוא 103 נשים ל-100 גברים. בגילים המבוגרים, בני 65 ומעלה, מספר הנשים גדול במידה רבה ממספר הגברים.

בני 65 ומעלה לפי מין ויחס מינים אלפים

גיל בשנים	גברים	נשים	מספר נשים ל-100 גברים
+65	290.5	391.3	135
+80	66.9	102.9	154
+90	9.3	16.2	174

במספר יישובים עירוניים יהודיים היחס בין נשים לגברים גבוה במיוחד, אלו יישובים בהם אחוז גבוה של אוכלוסייה מבוגרת, לדוגמה, גבעתיים (114 נשים ל-100 גברים), ורמת גן (113 נשים ל-100 גברים). במרבית היישובים הערביים שבהם אחוז האוכלוסייה הצעירה גבוה במיוחד, יחס המינים הפוך, ומספר הגברים עולה על מספר הנשים, לדוגמה: בטייבה ובאום אל פחם יש 96 נשים לכל 100 גברים.

פניות ופנויים

בסוף שנת 2003, באוכלוסייה היהודית החל בקבוצת הגיל 35-39, אחוז הפניות (רווקות, גרושות ואלמנות) היה גבוה מאחוז הפנויים. הפער הולך וגדל עם העלייה בגיל. באוכלוסייה הערבית, תופעה זו מתחילה כבר בקבוצת הגיל 30-34. ההסבר לריבוי הפניות לעומת הפנויים הוא שגברים גרושים נוטים להינשא בשנית יותר מנשים גרושות – גברים נוטים פעמים רבות להינשא לנשים צעירות (חלקן רווקות). סיבה נוספת לאחוז הגבוה של פניות היא תוחלת החיים הגבוהה של נשים לעומת גברים. ישנן יותר אלמנות מאלמנים.

¹תוחלת חיים – מספר השנים הממוצע אשר אדם צפוי לחיות מגיל מסוים על בסיס שיעורי התמותה הקיימים בתקופת ההתייחסות.

**אחוז פנויים ופנויות באוכלוסיות היהודית והערבית לפי קבוצות גיל
סוף שנת 2003**

אוכלוסייה ערבית		אוכלוסייה יהודית		
נשים	גברים	נשים	גברים	
20.7	17.0	24.7	30.3	34-30
18.1	8.8	22.3	20.2	39-35
18.4	5.3	23.6	17.2	49-40
24.3	4.1	26.6	14.8	59-50
40.9	5.6	36.6	14.9	69-60
68.7	15.1	62.3	22.4	84-70
96.6	36.7	96.5	50.0	+85

נישואין ופריון

נישואין

בישראל, הגיל הממוצע בנישואין ראשונים נמצא בעלייה רצופה מאז שנות ה-70 ובמקביל גם גיל האם בעת הלידה הראשונה.

בשנת 1970 הגיל הממוצע בנישואין ראשונים של האישה הישראלית היה 21.7, וב-2003 – 24.3. נמוך מזה של הנשים באירופה (28 שנים). קיים הבדל בין הנשים מקבוצות דת שונות באוכלוסייה: בנישואין ראשונים, אישה יהודייה מבוגרת בכ-3 שנים בממוצע מאישה מוסלמית ודרוזית, ובכשנה מאישה נוצרית. מאז 1970, העלייה הגדולה ביותר בגיל הממוצע בנישואין ראשונים הייתה בקרב היהודיות (3.4 שנים) והנמוכה ביותר בקרב המוסלמיות (1.7 שנים).

לוח 1. גיל ממוצע של האישה בעת הנישואין הראשונים, לפי דת ושנה

דת האישה	גיל ממוצע של האישה בעת הנישואין (הראשונים)		
	1970	2003	שינוי (בשנים)
סך הכל	21.7	24.3	2.6+
יהודיות	21.8	25.2	3.4+
מוסלמיות	20.1	21.8	1.7+
נוצריות	22.3	24.2	1.9+
דרוזיות	19.4	21.8	2.4+

ילודה

140.9 אלף נשים ילדו במהלך שנת 2004, מתוכן כ-69% יהודיות, 25% מוסלמיות, 2% נוצריות ו-2% דרוזיות. בשנת 2004 חלה ירידה של 2% במספר הילדים הממוצע שאישה צפויה ללדת במהלך חייה, מ-2.95 בשנת 2003 ל-2.90 ב-2004. למרות זאת, שיעור הפרייון הכולל יציב למדי מאז תחילת שנות התשעים, סביב 2.9 ילדים לאישה. שיעור הפרייון בקרב נשים מוסלמיות (4.4) גבוה מהשיעור בקרב נשים יהודיות (2.7), דרוזיות (2.7) ונוצריות (2.1). בקרב הנשים הנשואות שילדו בשנת 2004, לידת הילד הראשון התרחשה בממוצע כשנתיים לאחר שנישאו.

לוח 2. גיל ממוצע של האישה בעת לידת הילד הראשון, לפי דת ושנה

גיל ממוצע של האישה בעת לידת הילד הראשון			דת האישה
שינוי (בשנים)	2004	1980	
+2.6	26.4	23.8	סך הכל
+3.2	27.3	24.1	יהודיות
+1.3	23.1	21.8	מוסלמיות
+2.8	26.2	23.4	נוצריות
+1.9	23.8	² 21.9	דרוזיות

פניות לוועדות להפסקת הריון

במהלך שנת 2003 נרשמו כ-20 אלף פניות של נשים לוועדות להפסקת הריון, שיעור של 12 פניות לאלף נשים בגילי הפוריות (15-49), 15% מהן נערות עד גיל 19 ו-42% רווקות. הגיל הממוצע של אישה הפונה לוועדה להפסקת הריון עמד על 28.8 שנים.

עולים ועולות

בשנת 2005 היו 53% מהעולים לישראל נשים. כצפוי, ככל שעולה הגיל, עולה אחוז הנשים ובקבוצת הגיל +75 אחוז הנשים הוא 58%. (יחס המינים בקבוצת גיל זו הוא 136 נשים ל-100 גברים). זאת, כאשר בכלל אוכלוסיית יהודים ואחרים בישראל אחוז הנשים הוא 51%, ובגיל 75 ומעלה האחוז הוא 60%.

² הנתון עבור שנה זו מתייחס לדרוזים ואחרים.

רמת השכלה

בשנת 2004 ל-13.7% מכלל הנשים בנות 18 ומעלה היה תואר ראשון, לעומת 11.5% מכלל הגברים בני 18 ומעלה. ל-7.4% מהנשים היה תואר שני, לעומת 7.1% מהגברים, ול-0.7% מהנשים היה תואר שלישי לעומת 1.4% מהגברים. ל-23.6% מהנשים תעודת הבגרות הייתה תעודת ההשכלה הגבוהה ביותר אותן קיבלו, לעומת 20.7% מהגברים. 15.6% מהנשים בנות 18 ומעלה סיימו בית ספר תיכון ללא תעודת בגרות, לעומת 21.3% מהגברים. 4.4% מהנשים בנות 18 ומעלה לא למדו כלל, לעומת 1.7% מהגברים.

חינוך גבוה

ב-2005 למדו לקראת תואר אקדמי באוניברסיטאות, ובמכללות אקדמיות 90.5 אלף סטודנטים ו-113.6 אלף סטודנטיות. שיעור הנשים מכלל הסטודנטים לקראת תואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות היה 55% (ב-1990 – 54%), לקראת תואר שני – 57% (ב-1990 – 50%) ולקראת תואר שלישי – 52% (ב-1990 – 41%). נשים מהוות יותר ממחצית הלומדים לקראת תואר ראשון באוניברסיטאות ובמכללות בתחומים הבאים: בחינוך (81%), ברפואה ובמקצועות עזר רפואיים (74%), במדעי הרוח ובמדעי החברה (64%), במדעים ביולוגיים (61%) ובחקלאות (55%). הן מהוות פחות ממחצית הלומדים במשפטים (47%), במדעי הניהול ועסקים (49%), במדעים פיזיקליים (39%), במתמטיקה, סטטיסטיקה ומדעי המחשב (32%), ובהנדסה ואדריכלות (25%).

עבודה

שיעור ההשתתפות של נשים בגילים 15 ומעלה בכוח העבודה האזרחי בישראל ממשך לעלות בהתמדה והגיע בשנת 2005 ל-50.0% (ב-1995 45.7%), לעומת מגמת ירידה בשיעור זה בקרב הגברים בישראל – 60.7% (ב-1995 62.9%).

אחוז הנשים הבלתי מועסקות מכלל כוח העבודה ירד מ-11.4% ב-2004 ל-9.5% ב-2005. הפער בין נשים לגברים הצטמצם אולם הוא עדיין גבוה – אחוז הגברים הבלתי מועסקים בשנת 2005 ירד ל-8.5% (לעומת 9.5% ב-2004). 61.7% מכלל המועסקות בשנת 2005 עבדו בד"כ בעבודה מלאה, ו-38.3% עבדו בעבודה חלקית, בקרב הגברים לעומת זאת, 86.9% מהמועסקים עבדו בד"כ בעבודה מלאה ו-13.1% עבדו בד"כ בעבודה חלקית. מבין הנשים שעבדו בעבודה חלקית (פחות מ-35 שעות בשבוע בד"כ) 26.9% עבדו חלקית שלא מרצון, כלומר חיפשו עבודה במשרה מלאה או נוספת אך לא מצאו. מבין הגברים שעבדו חלקית 24.8% עשו זאת שלא מרצון.

לפי משלחי יד: מבין המנהלים 26% הן נשים, במשלח יד אקדמי 49% הן נשים, מבין עובדי פקידות 75% הן נשים, ומבין סוכנים, עובדי מכירות ועובדי שירותים 55% הן נשים.

74.4 אלף נשים עבדו בהיי-טק ב-2005 והם מהוות 34.1% מכלל המועסקים בהיי טק.

92% מהנשים המועסקות הן שכירות ו-6% הן עצמאיות, מעבידות או חברות קאופרטיב, 83% מהגברים המועסקים הם שכירים ו-16% הם עצמאים, מעבידים או חברי קאופרטיב.

אמהות במשפחות חד הוריות שייכות לכוח העבודה האזרחי יותר מאשר אמהות נשואות – 80.6% לעומת 64.2%, אולם אחוז המועסקות ביניהן נמוך יותר – 87.6%, לעומת 92.1%, בהתאמה, כך שאחוז הבלתי מועסקות בקרב האמהות במשפחות חד הוריות גבוה יותר מאשר בקרב אמהות נשואות – 12.4%, לעומת 7.9%.

הכנסות שכירים

בשנת 2004, ההכנסה החודשית הממוצעת ברוטו מעבודה שכירה של גבר הייתה 8,459 ₪ ושל אישה 5,357 ₪. כלומר, הכנסת אישה הייתה 63% מהכנסת גבר.

חלק מהפער בהכנסה החודשית בין גברים ונשים מוסבר על ידי העובדה שנשים עובדות פחות שעות בחודש, בממוצע, מגברים. גבר שכיר עובד בממוצע 45.7 שעות בשבוע, ואישה – 34.9 שעות. השוואת ההכנסה לשעת עבודה של גברים ונשים, כלומר ללא השפעת הכמות השונה של שעות עבודה, מורה על פערי שכר קטנים יותר, אך אינה מבטלת אותם.

בשנת 2004 ההכנסה לשעת עבודה של גבר שכיר הייתה 44.2 ₪, ושל אישה שכירה – 37.2 ₪, כלומר, הכנסת אישה הייתה 84% מהכנסת גבר.

ב-1985 הייתה הכנסת אישה 73% מהכנסת גבר. מאז הצטמצם הפער המגדרי וב-1995 הייתה הכנסת אישה 81% מהכנסת גבר. המגמה של הצטמצמות הפער נמשכה גם בשנים שלאחר מכן, אולם במידה קטנה יותר. ב-2004, כאמור, הכנסת אישה הייתה 84% מהכנסת גבר.

ההכנסה של גברים, כמו של נשים, עולה עם הגיל, ובמקביל גדל הפער בין ההכנסות. בגילים 15-24 ההכנסה לשעה של אישה היא 92% מזו של גבר, ואילו בגילים 45-64 – 82%.

מהשוואת ההכנסה לפי משלח יד עולה שההכנסה הגבוהה ביותר לשעת עבודה של גברים היא של בעלי משלח יד אקדמי (71.9 ₪), ואחריה – של מנהלים (69.8 ₪), ואילו ההכנסה לשעה הגבוהה ביותר של נשים היא של מנהלות (62.1 ₪) ואחריה – של בעלות משלח יד אקדמי (56.4 ₪). כך, הכנסתה לשעה של אישה מנהלת היא 89% מהכנסתו של גבר מנהל (לעומת 74% ב-2003, ו-75% ב-1995), והכנסתה לשעה של בעלת משלח יד אקדמי היא 78% מהכנסתו של גבר בעל משלח יד אקדמי (לעומת 82% ב-2003, ו-79% ב-1995). ההכנסה לשעה הנמוכה ביותר, הן של גברים והן של נשים, היא של העובדים הבלתי מקצועיים – 24.4 ₪ לגבר ו-21.8 ₪ לאישה, כלומר הכנסת אישה מהווה 89% מהכנסת גבר.

מהשוואת ההכנסה לפי שנות לימוד עולה שההכנסה הגבוהה ביותר לשעת עבודה היא לשכירים בעלי 16 שנות לימוד ומעלה. 52% מהשכירים בעלי השכלה זו הן נשים. עם זאת, ההכנסה לשעה של אישה שלמדה 16 שנים או יותר היא 77% בלבד מהכנסתו של גבר בעל אותה השכלה (כ-65.6 ₪ ש"ח לגבר לעומת 50.3 ₪ ש"ח לאישה).

נתונים מהסקר החברתי

מתוך הסקר החברתי על בני 20 ומעלה, עולה כי 44% מהנשים מגדירות **עבודה כפעילותן העיקרית**, לעומת 59% מהגברים, 22% מהנשים מגדירות **טיפול במשק הבית** כפעילותן העיקרית לעומת אחוז אחד בלבד מהגברים, ו-6% מהנשים מגדירות **לימודים** כפעילותן העיקרית (לעומת 9% מהגברים).

80% מהנשים מרוצות מחייהן, לעומת 83% מהגברים, 46% מרוצות ממצבן הכלכלי, לעומת 49% מהגברים. 49% מהגברים מרוצים מהכנסה מעבודה, לעומת 45% מהנשים.

8% מהנשים בישראל אינן יודעות כלל את השפה העברית, לעומת 3% מהגברים, 33% אינן שולטות בשפה האנגלית (לעומת 30% מהגברים) ו-70% מהנשים אינן שולטות בערבית (63% מהגברים).

בריאות

מתוך סקר בריאות לאומי שנערך בשנים 2003/2004 וכלל שאלות על שכיחות הפרעות נפשיות לגבי אוכלוסיית בני 21 ומעלה, עולה כי הפרעות רגש וחרדה שכיחות יותר בקרב נשים לעומת גברים – כ-6.9% מהנשים מדווחות על סימפטומים של הפרעות רגש לעומת 4.1% מהגברים, ו-4.7% מהנשים מדווחות על סימפטומים של הפרעות חרדה לעומת 3.1% מהגברים.

הפנייה לעזרה וטיפול בבעיות הנפש ב-12 החודשים שקדמו לריאיון הייתה שכיחה מעט יותר בקרב נשים – 22% לעומת 18% אצל גברים.

השימוש בתרופות מרשם לבעיות רגשיות, בעיות בריכוז מרץ, שינה או התמודדות עם מצבי לחץ שכיח יותר בקרב נשים – 10% מהנשים משתמשות בתרופות אלה, לעומת 6% מהגברים.

נהיגה

בשנת 2005 היו 1.25 מיליון נשים ו-1.9 מיליון גברים **בעלי רישיון נהיגה**. חלקן של הנשים בכלל הנהגים גדל מ-34% ב-1990 ל-40% ב-2005. ל-46 אלף נשים יש רישיון לנהוג **באופנוע** (4.5% מכלל הנשים הנהגות), ולכ-1,700 נשים יש רישיון לנהוג **במונית**.